

Sygn. akt V CSK 446/17

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa Ł. M.
przeciwko Skarbowi Państwa-Dyrektorowi Zakładu Karnego w B.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 lutego 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 20 stycznia 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

**1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od skarżącego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii
Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej 240 (dwieście czterdzieści)
złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego,**

**2) oddala wniosek adw. A. L. o przyznanie ze Skarbu Państwa
kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu
w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda Ł. M. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 stycznia 2017 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob.: postanowienia SN z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07,

www.sn.pl). Skarżącego obciążał obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia SN z dnia 8 lipca 2009 r., sygn. akt I CSK 111/09, z dnia 12 grudnia 2008 r., sygn. akt II PK 220/08, www.sn.pl).

Powołanie się na przesłankę uregulowaną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienie SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Skarżący odniósł obydwie powyższe przesłanki do art. 442¹ k.c., w szczególności do jego zdaniem budzącego istotne wątpliwości pojęcia dowiedzenia się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia, którego błędna wykładnia w niniejszej sprawie spowodowała wadliwe przyjęcie przedawnienia roszczenia. Skarżący przy tym wskazał, że zaistnienie szkody uświadomił sobie dopiero na miesiąc przed wytoczeniem powództwa, uzmysławiając sobie, iż daleko idące cierpienia, których doświadczył przebywając w zakładzie karnym stanowiły naruszenie jego dóbr osobistych i były działaniami bezprawnymi, a dopiero kilka lat po opuszczeniu zakładu karnego zdał sobie sprawę z negatywnych konsekwencji, jakie wywołało u niego przebywanie w tych samych celach z osobami zdemoralizowanymi.

Skarżący ogólnikowymi twierdzeniami przedstawionymi w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wykazał zaistnienia jakichkolwiek wątpliwości interpretacyjnych, ani tezy o rażącym naruszeniu prawa skutkującym oczywistym uzasadnieniem skargi w ustalonym stanie faktycznym przez Sąd II Instancji. Rolą Sądu Najwyższego nie jest też domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por.: postanowienia SN z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08 i z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, obydwa nie publ.). Należy również zauważyć, że co do zasady nie jest możliwe jednoczesne skuteczne wykazywanie,

że w sprawie zachodzą wątpliwości interpretacyjne określonych przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona (por. m. in.: postanowienia SN z dnia 29 lipca 2015 r., sygn. akt I CSK 980/14, z dnia 26 listopada 2013 r., sygn. akt I UK 291/13, postanowienie SN z dnia 10 kwietnia 2013 r., sygn. akt III CSK 67/13, dostępne na www.sn.pl; postanowienie SN z dnia 14 maja 2008 r., sygn. akt II PK 17/08, nie publ.). Skarżący pomija, że w toku postępowania przed sądami powszechnymi orzekającymi w niniejszej sprawie nie wskazał kiedy i w jakich okolicznościach powziął świadomość tego, że warunki osadzenia - jego zdaniem - naruszały jego dobra osobiste. Argumentacja skarżącego w odniesieniu do upływu terminu przedawnienia ma na celu pełną subiektywizację powzięcia świadomości o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia, innymi słowy dowiedzenie się o tych okolicznościach miałoby całkowicie zostać uzależnione od niesprawdzalnych czynników, znajdujących się w nieznanej nikomu świadomości skarżącego. O ile w niektórych stanach faktycznych precyzyjne przyjęcie momentu rzeczywistego i pewnego dowiedzenia się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia może budzić wątpliwości, to taka sytuacja nie zachodzi w okolicznościach faktycznych przytoczonych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Nawet gdyby skarżący wykazał wystąpienie szkody niemajątkowej (krzywdy), co nie miało miejsca w niniejszej sprawie, to nie byłoby możliwe przyjęcie innego momentu dowiedzenia się o niej i osobie obowiązanej do jej naprawienia, niż chwila zajścia zdarzenia sprawczego. Nie ma podstaw, aby twierdzić, że skarżący przebywając w zakładzie karnym miał wyłączoną zdolność odczuwania krzywdy w kształcie opisanym przez niego i że nie był świadomy, iż znajduje się w zakładzie karnym, w którym co do zasady przebywają osoby zdemoralizowane. Odmienne oczekiwanie skarżącego, jakoby miał przebywać w celi z osobami niezdemoralizowanymi lub mniej zdemoralizowanymi nie znajduje jakiegokolwiek uzasadnienia, tym bardziej, że Sąd Apelacyjny jednoznacznie ustalił, iż powód już jako nieletni przed osadzeniem wykazywał wysoki poziom zdemoralizowania, miał problemy narkotykowe i zachowywał się agresywnie w stosunku do otoczenia i najbliższych.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

Odnosząc się do żądania zasądzenia na rzecz pełnomocnika powoda kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu i mając na uwadze powyższe argumenty, należy zwrócić uwagę na utrwalony w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, że wniesienie oczywiście bezzasadnej skargi kasacyjnej przez pełnomocnika zawodowego ustanowionego przez sąd nie uzasadnia przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, finansowanych ze środków publicznych (zob. postanowienie SN z dnia 11 maja 2011 r., sygn. akt II CSK 699/10, OSNC Zbiór Dodatkowy nr C/2011, poz. 72, Biuletyn SN 2011, nr 5, s. 15, por. także: postanowienia SN z dnia 12 listopada 2014 r., sygn. akt II PZ 17/14, www.sn.pl, z dnia 3 sierpnia 2012 r., sygn. akt I CSK 106/12, www.sn.pl, z dnia 26 listopada 2010 r., sygn. akt IV CSK 332/10, nie publ., z dnia 20 września 2007 r., sygn. akt II CZ 69/07, OSNC 2008, nr 3, poz. 41, Biuletyn SN 2007, nr 12, s. 13).

Ponadto, zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1714 z późn. zm.) wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej musi zawierać oświadczenie, że opłata nie została zapłacona w całości lub w części. Tego oświadczenia, które powinno zostać sformułowane precyzyjnie co do istoty i co do zakresu nieopłacenia, brakuje w skardze kasacyjnej, co również uzasadnia oddalenie tego wniosku (por. m. in.: postanowienie SN z dnia 9 listopada 2017 r., sygn. akt I CZ 94/17, wyrok SN z dnia 10 stycznia 2017 r., sygn. akt V CSK 228/16, www.sn.pl oraz wydane w oparciu o poprzednio obowiązującą regulację postanowienia SN z dnia 14 lipca 2015 r., sygn. akt II UZ 9/15, z dnia 20 marca 2015 r., sygn. akt II CZ 108/14, wyrok SN z dnia 19 kwietnia 2012 r., sygn. akt IV CSK 384/11, postanowienia SN z dnia 23 lutego 2012 r., sygn. akt V CZ 133/11, z dnia 9 września 2011 r., sygn. akt III SPP 27/11, www.sn.pl, postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 grudnia 2014 r., sygn. akt Ts 178/14, OTK ZU 2014, nr 6B, poz. 626).